

## – Skadene av Pandemrix var en katastrofe

548 nordmenn har fått alvorlige bivirkninger av Pandemrix-vaksinen, viser nye tall.

– Dette er den mest alvorlige vaksinekatastrofen i moderne tid, sier smitteverneksperter Preben Aavitsland.



**Line Hødnebo**  
Journalist

Publisert 21. jan. 2013 kl. 22:22



Artikkelen er flere år gammel.

Så langt har 1449 nordmenn rapportert om bivirkninger av Pandemrix-vaksinen. 38 prosent av tilfellene er alvorlige, ifølge nye tall fra Legemiddelverket.

FOTO: POPPE, CORNELIUS / NTB SCANPIX

## – Skadene av Pandemrix var en katastrofe

548 nordmenn har fått alvorlige bivirkninger av Pandemrix-vaksinen, viser nye tall.

– Dette er den mest alvorlige vaksinekatastrofen i moderne tid, sier smitteverneksperter Preben Aavitsland.

Så langt har 1449 nordmenn rapportert om bivirkninger av Pandemrix-vaksinen. 38 prosent av tilfellene er alvorlige, ifølge nye tall fra Legemiddelverket.

FOTO: POPPE, CORNELIUS / NTB SCANPIX

[Line Hødnebo](#) Journalist

Publisert 21. jan. 2013 kl. 22:22

- **Se nettmøtet om influensa og vaksine på NRK.no.**

– Pandemrix-vaksinen mot det nye svineinfluensaviruset som smittet verden rundt i 2009 viste seg å bli den mest alvorlige vaksinekatastrofen i moderne tid, sier smitteverneekspert og rådgiver Preben Aavitsland til NRK.

Som statsepidemiolog var han ansvarlig for Folkehelseinstituttets overvåking av smittsomme sykdommer da det nye viruset brøt ut i 2009. Aavitsland jobber nå som forsker og rådgiver, blant annet for EU.

**Dagens influensavaksine er ikke den samme som den omstridte Pandemrix-vaksinen for tre år siden.**

- **LES OGSÅ:** [Forbereder ny massevaksinering mot influensapandemi](#)

## **Vaksinen ga alvorlige bivirkninger**

– Narkolepsi etter Pandemrix var fullstendig uventet og overraskende, og en katastrofe, sier smitteverneekspert Preben Aavitsland.

FOTO: MORTEN HOLM / SCANPIX

Ved en vanlig sesonginfluensa blir mellom 5 og 20 prosent smittet. Men for tre år siden fryktet norske helsemyndigheter at halve Norge ville bli syke av det nye viruset.



Alle nordmenn, både barn og voksne, ble derfor oppfordret til å ta vaksinen.

**2,2 millioner nordmenn valgte å ta vaksinen i influensasesongen 2009/2010. Smitten ble ikke så omfattende som fryktet, men [mange fikk plager og alvorlig sykdom](#) av vaksinen.**

Så langt har 1449 nordmenn rapportert om bivirkninger av Pandemrix-vaksinen. 38 prosent av tilfellene er alvorlige, viser nye tall fra Legemiddelverket.

Mange har også meldt saken inn til Norsk Pasientskadeerstatning, som så langt har gitt medhold i 47 av sakene (se faktaboks).

## Barn innlagt på sykehus

### Erstatningssaker etter Pandemrix-vaksine

- Norsk pasientskadeerstatning har til nå mottatt **422 saker** som gjelder svineinfluensavaksinen Pandemrix.
- Det er gitt medhold i 82 saker. Det er gitt avslag i 229 saker. 12 saker er avvist/henlagt, mens 99 fortsatt er under behandling.
- Det er mottatt 168 saker som gjelder barn og unge opp til 20 år. Det er gitt medhold i 59 av disse sakene, 61 har fått avslag, de øvrige er under behandling. Av de 59 medholdene, dreier 58 av dem seg om narkolepsi.
- I den ene saken som ikke gjelder narkolepsi, har barnet fått betennelse i ryggmargen. Det er utbetalt totalt 69 millioner kroner i erstatninger til barn og unge etter Pandemrixvaksinen.
- Man må ha et økonomisk tap over 5000 kroner eller et varig mén over 15 prosent for å kunne få pasientskadeerstatning.

*Kilde: Norsk pasientskadeerstatning.*

En halv million barn tok Pandemrix-vaksinen. Så langt er 385 barn mellom 0 og 19 år innrapportert med bivirkninger. Nesten 42 prosent av dem er alvorlige.

Mange av barna ble lagt inn på sykehus etter vaksinen.

**– Pandemrix fikk et tragisk utfall. Dessverre var det umulig å vite det på forhånd, sier Preben Aavitsland.**

## Mange bivirkninger

67 barn i alderen 2 til 18 år fikk påvist [narkolepsi](#) og/eller [katapleksi](#) etter at de hadde tatt Pandemrix-vaksinen. Og 17 tilfeller er rapportert hos voksne, i følge Legemiddelverket.

De 548 personene med alvorlige bivirkninger har til sammen 3247 bivirkningsdiagnoser, mange av disse omfatter også kortvarige plager.

**– Det er komplisert å få den fulle og hele sammehengen.**

**Bivirkningene av vaksinen er basert på mistanke om en årsakssammenheng, sier Seniorrådgiver Pernille Harg i Legemiddelverket til NRK.no.**

De største hovedgruppene av type bivirkninger (blant de 548 alvorlige) er, ifølge Legemiddelverket:

- **70 prosent:** plager i nervesystemet (omfatter bl.a. hyppige tilstander som hodepine og smaksendringer til pareser eller kramper, narkolepsi, (forverret) epilepsi, Guillain Barré syndrom).
- **55 prosent:** Generelle lidelser (denne gruppen omfatter bl.a. smerter, feber, smerter/hevelser på injeksjonsstedet og gangvansker).
- **30 prosent:** Psykiatriske lidelser (dette omfatter bl.a. alt fra uro og forvirring til mentale endringer, søvnforstyrrelser, språkvansker og nedstemthet).
- **29 prosent:** Muskel og bindevevslidelser (omfatter bl.a. muskel og leddsmerter)
- **28 prosent:** Mage- og tarmlidelser (omfatter bl.a. kvalme, oppkast, magesmerter)

**– Narkolepsi er en urovekkende og alvorlig bivirkning. Mange av de andre bivirkningene er forbigående plager, og har kanskje ikke med vaksinen å gjøre, sier smitteverneekspert Aavitsland.**

Ifølge ham viser en kartlegging fra Finland, Sverige og Irland at Pandemrix-vaksinerte barn hadde om lag ti ganger økt risiko for å få narkolepsi.

**– Dessverre har ikke norske helsemyndigheter gjort en tilsvarende beregning, sier Aavitsland.**

Han savner en grundigere rapport om de norske konsekvensene av Pandemrix-vaksinen.

**– Uansett, narkolepsi etter Pandemrix var fullstendig uventet og overraskende, og en katastrofe, sier smitteverneeksperten.**

LES OGSÅ:

- [Sikrere på at vaksine ga søvnsyke](#)
- [- Vaksinen mot svineinfluensa har gitt narkolepsi](#)

– Det er fortsatt mange ubesvarte spørsmål om sammenhengen mellom vaksinen og narkolepsi, sier direktør Camilla Stoltenberg i Folkehelseinstituttet.

**FOTO: FOLKEHELSEINSTITUTTET Brukes ikke i dag**

Dagens influensavaksine er ikke den samme som Pandemrix-vaksinen, som inneholdt komponenter som kan ha forårsaket alvorlige bivirkninger.



Direktør Camilla Stoltenberg i Folkehelseinstituttet sier det alltid kan være en viss risiko forbundet med å ta vaksine:

– **Folkehelseinstituttet kan forstå engstelsen for vaksiner. Og vi kan ikke garantere 100 prosent sikkerhet for at vaksiner ikke kan gi bivirkninger.**

Når det gjelder vaksinen fra 2009/2010 sier hun at det trengs mye mer forskning på sammenhengen mellom vaksinen og narkolepsi.

– Her er det fortsatt mange ubesvarte spørsmål, sier hun til NRK.

- *LES OGSÅ:* [Spørsmål og svar om sesongens influensavirus](#)

Publisert 21. jan. 2013 kl. 22:22

[https://www.nrk.no/livsstil/\\_en-medisinsk-katastrofe-1.10880384](https://www.nrk.no/livsstil/_en-medisinsk-katastrofe-1.10880384) 21-04-2020